

Društvo za preučevanje rib v Sloveniji
U. B. Učakar 108
1000 Ljubljana

Ljubljana, 15.3.2013

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
Agencija Republike Slovenije za okolje
Vojkova 1 a
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenja in pripombe na Poročilo o vplivih na okolje za posege v okviru projekta »Zagotavljanje poplavne varnosti v porečju Savinje« št. 1267-12 in Okoljevarstveno soglasje 35402-37/2012-8.

Mnenje in pripombe Društva za preučevanje rib v Sloveniji so izdelane na osnovi dokumentacije objavljene 13.03.2013 na spletni strani
<http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/presoja%20vplivov%20na%20okolje/vloge/>:

1. Poročilo o vplivih na okolje (v nadaljevanju: PVO) za posege v okviru projekta "Zagotavljanje poplavne varnosti v porečju", ki ga je izdelalo podjetje Aquarius d.o.o., 1000 Ljubljana, št. 1267-12 PVO september 2012 in št. 1267-12 VO, dopolnitev november 2012, december 2012, dopolnitev januar 2013 in dopolnitev februar 2013 in priloga obravnavanega poročila, in
2. Okoljevarstveno soglasje (v nadaljevanju: OVS) 35402-37/2012-8 (osnutek),

Mnenje podajamo na vsebine in segmente, ki se nanašajo na področje sladkovodnega ribištva.

1.

V obravnavanem PVO je navedeno, da se okoljevarstveno soglasje pridobiva za **posege v vodotoke v Mestni občini Celje**. V določenih segmentih PVO se tako rekoč mimogrede omenja tudi protipoplavne ureditve na območju reke Hudinje (zasutje obstoječe struge in prestavitve struge), ki se deloma nahaja v občini Vojnik. Vsebina PVO ne vsebuje ustreznih oz. zadostnih podatkov o varovanju ribjega življa na tem odseku. Glede na dejstvo, da je v občini Vojnik predvidena prestavitev struge reke Hudinje, ta segment zahteva ločeno obravnavo z vsemi odgovarjajočimi ukrepi, ki jih zahtevajo PVO in OVS za take posege in ne more biti predmet PVO in OVS, ki se izdajata za posege v Mestni občini Celje.

Stališče Društva za preučevanje rib v Sloveniji je, da prestavitev oz. zasutje odseka struge Hudinje s stališča varovanja vodnega življa ni sprejemljiva.

2.

Tako za urejanje struge Hudinje kot Voglajne PVO in OVS predlagata odstranjevanje obstoječih pragov (Hudinja - 6 pragov; Voglajna - 11 pragov) z obrazložitvijo: »Odstranitev obstoječih talnih pragov in ureditev ustrežnejših bo imela trajen pozitiven vpliv za prehodnost vodotoka za vodne organizme in hkrati na hidromorfološke značilnosti vodotoka.«

Ugotovitve v zvezi s talnimi pragovi v Hudinji in Voglajni so predmet tako PVO kot OVS, zato ne navajamo posameznih delov dokumentov, ki se nanašajo na talne pragove, temveč se omejujemo samo na vlogo talnih pragov v vodotokih v zvezi z vodnim in predvsem ribjim življem. Ustrezno izvedeni talni pragovi so pomembni zato, ker se voda, ki teče prek njih bogati s kisikom, pod pragovi pa se oblikujejo za ribji živelj najpomembnejši življenjski prostori; pogosto se dolvodno od pragov oblikujejo vodne površine npr. prodišča, kjer se drsti večina reofilnih krapovskih vrst. Poleg navedenega poudarjamo tudi pomen zagotavljanja prehodnosti vodotokov Hudinja in Voglajna, ki je omogočena tudi s pomočjo talnih pragov, ki zagotavljajo vodostaj, ki ribam omogoča migracijo po vodotoku.

Vse v PVO in OVS za rušenje oz. odstranitev predlagane pragove je treba tako v Hudinji kot v Voglajni nadomestiti z novimi ali obstoječe popraviti oz. obnoviti. Rušenje ali odstranjevanje ustrezno izvedenih talnih pragov je s stališča varovanja ribjega življa, habitatov rib in zagotavljanja prehodnosti za ribe nesprejemljivo in nedopustno.

3.

Poglavij v PVO in OVS, ki predvidevajo odstranjevanje rečnega sedimenta in zaplavin, ne obravnavamo za vsak poseg posebej, ampak podajamo skupno obrazložitev.

Sediment oz. zaplavine v vodotokih niso nekakšno "nujno zlo", ampak zelo pomemben sestavni del življenjskega prostora za ribe. Funkcija sedimenta v PVO in posledično v OVS ni obravnavana kot nekaj, s čimer je treba ravnati razmeram primerno, ampak samo kot moteč element, ki se ga je treba znebiti.

Odvisno od lokacije, izvora, sestave in ostalih dejavnikov je sediment v določeni granulaciji pomembna podlaga za drstišča večine krapovskih vrst rib in ne samo za tiste tri oz. štiri vrste rib (klen, podust, mrena in včasih še platnica), ki se po mnenju izdelovalcev PVO drstijo na obravnavanih odsekih v Hudinji in Voglajni. Z namenom zaščite drstišč ciprinidnih vrst rib, ki poseljujejo Hudinjo in Voglajno ter katerih natančna lokacija ni znana, je treba upoštevati načelo previdnosti, ki ima pravno podlago tako v slovenski kot evropski zakonodaji.

Celoten srednji in spodnji tok Hudinje naseljujejo različne vrste nežic, ki prav v drobnem muljastem in mivkastem sedimentu najdejo najustreznejši življenjski prostor. Posebej poudarjamo tudi pomen piškurjev, katerih ličinke se večino življenja zadržujejo v drobnozrnatih sedimentih, in poseljujejo oba vodotoka.

Predele, kjer je treba sedimente odstranjevati, če je to res nujno potrebno, je treba čistiti postopoma (fazni potek del). Posamezne odseke je treba urejati v ustreznih časovnih

intervalih, saj bodo le na ta način ribe imele možnost, da se preselijo oz. da se jih interventno izlovi in preseli na nedotaknjene predele vodotokov. Na ta način se vsaj delno lahko izognemo trajnemu uničenju populacij predvsem manjših vrst rib, ki jim muljast sediment predstavlja habitat za prehranjevanje, drst in zadrževanje v določenem obdobju življenja.

Zaradi zaščite habitatov tako ogroženih in zavarovanih rib v Hudinji in Voglajni kot tudi ostalih rib (ribolovni viri) je treba v OVS zahtevati, da sedimenta na nobenem obravnavanem odseku vodotokov ni dovoljeno odstraniti v celoti.

4.

Zaključek: Na osnovi pregledane dokumentacije na spletni strani <http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/presoja%20vplivov%20na%20okolje/vloge/> ugotavljamo, da je treba v PVO in OVS vnesti dopolnitve in popravke, ki bodo zagotavljali ustrezno varovanje ribjega življa in habitatov rib. V predloženi obliki PVO in OVS **nista sprejemljiva** niti ne sledita načelom Direktive o vodah, katere namen je določiti okvir za varstvo celinskih površinskih voda.

Za Sandi Kosmač
VD predsednik DPRS

V vednost:

- Agencija RS za okolje, ga. Irena Lapuh, Vojkova 1 a, 1000 Ljubljana, gp.arso@gov.si, po elektronski pošti,
- Arhiv DPRS
- Ribiška zveza Slovenije
- Ribiška družina Voglajna
- Zveza ribiških družin Celje